

Al elf jaar in Nederland de mooiste billen

Grote, luxe en zwarte of baggerbonte koeien fokken die potentie hebben om kampioen te worden: dat is waar Albert Soede zich op focust. Met inmiddels al zeven excellente dieren en de hoogst gescoorde Nederlandse Belgische witblauwe ooit op zijn naam is de veehouder goed op dreef.

TEKST QUINTEN VAN OOIJEN

Vanuit de woning van Albert en Cora Soede in het Zuid-Hollandse Ter Aar loop je zo de vleesveestal in, waar zo'n 25 Belgische witblauwen rustig liggen te herkauwen. 'Ik kan zelfs in mijn pyjama naar de koeien', lacht Albert, die al ruim vijftig jaar dikbillen houdt. De nieuwe stal bouwde hij in 2017 zelf. De oude stal was te klein en was nodig aan vervanging toe. 'Doordat de stal vast zit aan het huis, hoef ik nooit naar buiten om bij de koeien te komen. Dat is heerlijk bij regen en kou', vertelt de veehouder.

Kalfjes handmak maken

De koeien zijn echter alleen in de wintermaanden in de stal te vinden. Ze lopen zo lang mogelijk buiten. 'Zodra het land te nat wordt, haal ik de koeien naar binnen. Ik zit hier op veengrond. Het gras groeit geweldig, maar bij regen wordt het snel modderig.

Ik merk dat de koeien dan ook graag naar binnen komen', licht hij toe.

In de stal overheerst de rust. Soede heeft namelijk een hekel aan wilde koeien. 'Doordat ik veel met mijn koeien bezig ben, heb ik heel makke koeien', vertelt hij. 'De kalfjes zet ik elke dag een half uur vast. Zo wennen ze aan me en vinden ze na een tijdje alles goed', legt hij uit. Dat is belangrijk, omdat de dieren regelmatig mee naar keuringen gaan. 'Ik ga meestal naar de voorjaarskeuringen toe. Ze komen dan van stal af waar ik ze krachtvoer heb kunnen voeren. Daardoor lopen ze er strakker bij dan wanneer ze uit het land komen', vertelt Soede. De gemiddelde score van de veestapel ligt op 89,6 punten. 'Van de 25 koeien die ik heb, zijn drie koeien boven de 90 punten gescoord. Dat trekt het gemiddelde lekker op', vult Soede aan. In totaal heeft de veehouder zeven excellente koeien gehad.

Soede ziet veel potentie in de twee maanden oude Marjon (v. Oulare)

May (v. Langoureux) is met 90,3 punten een van de excellenten van Soede

BEDRIJFSPROFIEL

eigenaren : **Albert (70)
en Cora Soede**
plaats : **Ter Aar**
dieren : **25 Belgisch
witblauwen**
grond : **7,5 ha grasland**

De topkoe van Soede blijft nog steeds Birgit (v. Dansour). Met een score van 91,5 punten is zij de Nederlandse Belgisch witblauwe met de hoogste score ooit. Door een afronding in de lijst van de beste Belgisch witblauwen van de afgelopen jaren werd zij niet vernoemd in het artikel 'Twintig jaar Belgisch witblauwe schoonheid' in VeeteeltVlees van afgelopen oktober. Deze topkoe verdient deze titel echter wel. Soede omschrijft Birgit als een beresterke koe met keihard beenwerk. 'Het verdrietige is alleen dat Birgit heel slecht embryo's gaf. Ik heb haar wel vijf keer gespoeld, maar er kwamen geen of weinig embryo's uit. Fokken blijft altijd een beetje gokken', stelt Soede. Desondanks heeft de koe veel goede nakomelingen, waaronder excellenten, voortgebracht.

Vier koegeneraties verder is de goede genetica van Birgit nog steeds zichtbaar op het bedrijf van Soede. Hij heeft nu zeven koeien uit de lijn van de topkoe in de stal lopen. 'Ze zijn allemaal mooi groot', stelt de veehouder. Een van die nakomelingen is koe Romée (v. Emblème). Zij kreeg een eindscore van 90,6 punten, scoorde 100 punten voor hoogtemaat en 90,5 punten voor bespiering. Als kalf is Romée met haar moeder Birgit drie keer kampioen geworden op verschillende paasveekeuringen.

Luxe en hoge koe blijft uitdaging

Ook uit andere lijnen zijn er op het bedrijf goede koeien aanwezig, zoals May (v. Langoureux). Deze koe, die 90,3 punten heeft gescoord, heeft volgens Soede een mooie uitstraling en is super bespied met een enorme achterhand. Bovendien valt de kleur bij hem in de smaak. Zoals hij zelf zegt 'mooi zwart is mooi'. Voor de fokkerij is May een fijne koe. 'Ze spoelt aardig goed. De laatste keer heeft ze acht embryo's opgeleverd', licht Soede toe. Binnenkort spoelt de veehouder haar nog een keer. Daarnaast is de derde excellente vaars Janneke (v. Nox) op stal gekeurd voor het stamboek met 90,3 punten. Ze staat op het punt van kalven van Brillant de Roupage.

Op de vraag of de fokker ooit nog een hoger gescoorde koe dan Birgit gaat fokken, zegt hij volmondig 'ja'. In de huidige veestapel van Soede lopen volgens hem koeien die potentie hebben. Hij wijst het twee maanden oude kalfje Marjon (v. Oulare) aan. 'Ze is al mooi gespied en goed in verhouding.' De uitdaging blijft volgens de veehouder dat veel luxe de hoogte van de koe remt. 'De hoogtemaat telt flink mee in de puntentelling. Een kleine koe wordt bijna nooit excellent beoordeeld. Je moet geluk hebben dat

Door de koeien veel in de hand te hebben zijn ze erg mak. Soede heeft namelijk een hekel aan wilde koeien

▲
Romée
(v. Emblème)
is een van
de nakomelingen
van Nederlands
hoogst gescoorde
Belgisch witblauwe
Birgit (v. Danseur)

je een grote koe hebt die heel luxe is', licht Soede toe. De succesfactor? Dat is volgens Soede de combinatie van het altijd zoeken naar de meest verbeterende stieren, de kosten op de koop toenemen en veel krachtvoer geven. 'Hoe harder je voert, hoe beter ze worden', stelt hij. 'Als koeien in de jeugd al goed groeien, dan groeien ze in de jaren daarna beter. Jong geleerd is oud gedaan'. De koeien krijgen bij Soede twee keer per dag Belgische biks als krachtvoer en hebben de hele dag de beschikking over droge kuil. De voerbak van het jongvee is de hele dag gevuld met krachtvoer. Daarnaast ligt de hooiruif vol met droge kuil en luzerne. De veehouder koos voor Belgische biks (brok), omdat de koeien hier vastere mest van kregen dan van Nederlandse biks. 'De koeien kunnen heel veel biks eten en hebben nooit last van diarree', ervaart Soede. De graskuil verbouwt de veehouder zelf. Met zeven en een halve hectare land heeft hij genoeg voor zijn koeien. 'Ik verkoop er zelfs elk jaar een gedeelte van', vult hij aan.

'Nieuwe knechten'

Sinds een paar jaar heeft Soede nieuwe 'knechten' naast zijn vrouw Cora en hun volwassen kinderen. Zijn kleinkinderen, die tussen de anderhalf en vier jaar oud zijn, helpen graag mee op het bedrijf. 'Ze vinden het geweldig om de koeien te voeren. Als ze 's morgens komen, zitten ze al te dansen in de auto', vertelt Soede trots. De veehouder heeft vier koeien in de stal lopen die naar zijn kleinkinderen zijn vernoemd: Romée, Laura, Tom en Febe. 'Alleen Tom heeft een beetje pech', vertelt Soede. De veehouder houdt namelijk geen stieren aan. De stiertjes worden tussen de een en vier maanden verkocht. Veel stierkalveren heeft de veehouder echter niet. Hij gebruikt zo veel mogelijk gesekst sperma. 'Ik insemineer een koe maximaal drie keer met gesekst sperma. Is de koe dan nog niet drachtig, dan gebruik ik conventioneel sperma', legt Soede uit. Dit jaar waren elf van de dertien

drachtige koeien bevrucht met gesekst sperma. Twee kalfjes uit het gesekste sperma bleken echter tot zijn verbazing stiertjes te zijn. 'Dat heb ik nog nooit eerder meegemaakt', zegt hij.

Een enkele keer koopt Soede een embryo aan. In totaal heeft hij twaalf embryo's in België gekocht. 'Daar heb ik echt pech mee gehad. Er kwamen veel stierkalveren en maar een vaarskalf uit', stelt hij.

Qua stierkeuze is Soede altijd op zoek naar een grote en zwarte of liever nog baggerbonte stier. De zwarte koeien hebben volgens hem fijner vlees en fijnere botten. Dat levert uiteindelijk meer op. 'Als ik fokvee verkoop, zijn de zwarte binnen een dag verkocht, de blauwe binnen een week en de witte pas binnen een maand', licht Soede toe. Vroeger gebruikte de veehouder vaak de stieren Adajio de Bray, Attribut du Fond de Bois, Nox de l'Orgelot en Impérial de l'Ecluse. Tegenwoordig insemineert hij de koeien regelmatig met Oularé van den Hondalee. De veehouder had ook oren naar een andere stier, maar uit recent DNA-onderzoek bleek deze stier niet het genetische label Meat+, dat de malsheid van het vlees aantoonde, te hebben. Soede: 'Er zijn blijkbaar toch meer factoren erfelijk bepaald dan we soms denken. Het is heel keurig dat de erfelijke gebreken van de stieren aan het licht worden gebracht.'

Naast zijn kleinkinderen kan Soede altijd terugvallen op zijn hulp Gerard Keijzer, een boer die gestopt is met zijn boerderij. 'Door mijn ervaring als dierenarts, kan ik de keizersneden bij de koeien zelf uitvoeren. Het enige nadeel daarvan is dat je een hulp nodig hebt', geeft Soede aan. 'Gerard kan ik dag en nacht bellen. Zo'n man is goud waard', stelt Soede.

Focus op dierenwelzijn en gemak

Dat er keizersneden nodig zijn om het kalf van een Belgisch witblauwe ter wereld te brengen blijft Soede jammer vinden. 'Het feit is dat de keizersneden moeten afnemen', stelt hij. 'Op termijn gaat dat lukken, maar het zal wel een aantal generaties in beslag nemen.' Om de koeien op het juiste moment te opereren, maakt Soede al tien jaar gebruik van temperatuurmetingen. 'Dit systeem klopt altijd', stelt Soede. 'Als je 24 uur nadat de temperatuur is gaan zakken in de koe voelt, merk je dat de bevalling al in gang is gezet. Doordat je hiervan een melding krijgt, opereer je op tijd. Ik heb hierdoor bijna nooit dode kalveren.' Het systeem verdient zichzelf volgens Soede makkelijk terug.

In de toekomst wil de veehouder ook tochtigheidsdetectoren gaan gebruiken. 'Het zien van de tocht blijft altijd wel een puntje', stelt hij. Soede gebruikt hier nog geen sensoren voor, omdat hij wacht totdat er een systeem op de markt komt dat zowel de tochtdetectie als de temperatuurmetingen uitvoert. 'Die combinatie heb ik nog niet gevonden', geeft hij aan.

Voor nu blijft de veehouder zich focussen op het fokken van grote, luxe en zwarte of baggerbonte koeien. 'Dat doel blijft nog altijd hetzelfde', stelt hij. Daarbij vindt hij dat er gestreefd moet worden naar gezond functionerende dieren. 'Tegenwoordig wordt er veel geselecteerd op beenwerk. Dat moet hoog in het vaandel blijven, zodat er geen discussie kan ontstaan over een dierwaardig leven. We moeten focussen op een vrolijke en gezonde koe met een gezonde en gelukkige boer eraan', aldus Soede. |